

Mgr. SILVIA HRONCOVÁ

ředitelka Opery Národního divadla a Státní opery

Orffovy opery i pro nepoučené uši v Národním divadle

V Praze 11. října 2016

Dvě dramaturgické lahůdky v rámci jednoho večera připravilo Národní divadlo na závěr října. Operní pohádky Chytračka a Měsíc jsou dílem autora světoznámé kantáty Carmina Burana Carla Orffa. V režii Jiřího Nekvasila a v hudebním nastudování dirigenta Zbyňka Müllera je diváci uvidí poprvé 20. a 21. října 2016 a poté do konce této operní sezony ještě šestkrát.

Opery podávají formou zábavného a výpravného lidového divadla dvě pohádky bratří Grimmů – o chytrém selském děvčeti, které uhodne jakoukoli hádanku, vyzraje na podvodníky a získá lásku samotného krále, a o Měsíci, který si pošetilí lidé navzájem kradou, aby ho nakonec svatý Petr pověsil na oblohu mimo dosah jejich všetečných rukou. Národní divadlo uvede opery v českém jazyce.

„Orffovým záměrem bylo ušlechtilým způsobem pobavit a vzdělat, a to spíše dospělé publikum. Skladatel našel operní formu, která dokáže zaujmout posluchače druhé poloviny 20. století,“ říká dirigent Zbyněk Müller a pokračuje: *„Spojení nevinného dětského světa se zkažeností světa dospělých se jeví jako vskutku přitažlivé a originální. Tento kontrast jistě poukazuje na jedno z malých poselství, která zde můžeme najít.“*

„Příběhy bratří Grimmů bývají na rozdíl od českých pohádek poměrně výstřední. Nejenže často neobsahují žádnou specifickou pointu, jejich děj mnohdy ani nevede k onomu typicky šťastnému konci. Většinou se jedná spíše o bizarní vypravování, které nás prostřednictvím nejrůznějších metafor seznamuje s určitými lidskými pravdami. To je zjevné i na Orffově opeře Měsíc, nazývané také ‚divadlem světa‘. Úmyslně totiž využívá všelijaké magicko-fantaskní projevy, aby nám tak otevřela prostor pro snazší pochopení věcí kolem nás. Chytračka je přece jenom přímočařejší. Reprezentuje v podstatě konverzační pohádku bez kouzel, která pojednává o ješitnosti a chytrosti,“ přibližuje režisér Jiří Nekvasil, který se i s výtvarníkem Danielem Dvořákem vrací do Národního divadla po třech letech. Jejich poslední prací zde byly Smetanovy Dvě vdovy.

Vedle Zbyňka Müllera se v pozici druhé dirigentky podílí na přípravě nových inscenací Nikol Kraft, studentka dirigování na Janáčkově akademii múzických umění v Brně u doc. Jana Zbavitele. Stane se tak historicky první dirigentkou, která vedla představení s Orchestrem Národního divadla. *„Vyhrocenost charakterů v Chytračce či pestrost situací a fantaskních scén v Měsíci se odráží v ostrých kontrastech a hudební rozmanitosti – slyšitelné jsou citace, střídání odkazů na vlivy středověké, populární i bavorské lidové*

Mgr. SILVIA HRONCOVÁ

ředitelka Opery Národního divadla a Státní opery

hudby a využití našly i nejrůznější pohádkově působící zvukové efekty v pěveckých a instrumentálních partech, včetně zvuku větru a hromu. Obě Orffovy opery jsou svébytné a oživující položky světového operního repertoáru 20. století,“ poznamenává Nikol Kraft.

Na obou operách je pozoruhodné, že v nich účinkuje jediná ženská postava, a to Chytračka. Tu v Národním divadle ztvární Jana Sibera v alternaci s Olgou Jelínkovou. Ze sólistů se představí také Roman Janál, Svatopluk Sem, Zdeněk Plech, František Zahradníček, Josef Moravec, Jaroslav Březina, Jiří Hájek a další.

„Výsledné dílo jako celek je více než pozoruhodné: Orffův hudební jazyk, překlad německého textu, režijní pojetí i kostýmy a scéna. Kdo nikdy nebyl na opeře, toho bych poslala zrovna na Orffa! Bude ve velice pozitivním šoku, že opera může být tak vtipná, originální a chytlavá po hudební stránce i pro nepoučené ucho,“ zve do Národního divadla Olga Jelínková.

Následující operní premiérou Národního divadla je soudobé dílo Beryl Korot a Steva Reicha *Three Tales*, které má premiéru 3. prosince 2016 na Nové scéně.

Carl Orff: Chytračka

Carl Orff: Měsíc

Dirigent: Zbyněk Müller / Nikol Kraft

Režie: Jiří Nekvasil

Scéna: Daniel Dvořák

Kostýmy: Simona Rybáková

Sbormistr: Pavel Vaněk

Chytračka

Král: Roman Janál / Svatopluk Sem

Sedlák: Zdeněk Plech / František Zahradníček

Chytračka: Olga Jelínková / Jana Sibera

Žalářník: Lukáš Hynek-Krämer / Tomáš Jindra

Oslař: Josef Moravec / Ondřej Šaling

Mezkař: Jiří Rajniš / Jakub Tolaš

První pobuda: Michal Bragagnolo / Václav Lemberk

Druhý pobuda: Jiří Hájek / Martin Matoušek

Třetí pobuda: Josef Škarka / Pavel Švingr

Mgr. SILVIA HRONCOVÁ

ředitelka Opery Národního divadla a Státní opery

Měsíc

Sedlák: Roman Janál / Svatopluk Sem

Petr: Zdeněk Plech / František Zahradníček

Vypravěč: Jaroslav Březina / Ondrej Šaling

První kluk: Jiří Hájek / Martin Matoušek

Druhý kluk: Jiří Rajniš / Jakub Tolaš

Třetí kluk: Michal Bragagnolo / Josef Moravec

Čtvrtý kluk: Josef Škarka / Pavel Švingr

Orchester Národního divadla

Sbor Národního divadla